

**Naturvernforbundet
i Finnmark**
Finnmárkku luonddugáhttenlihttu

Måsøy kommune
Postboks 71
9691 Havøysund
postmottak@masoy.kommune.no

Alta, 30.01.2023

Innspill til kommuneplanens arealdel i Måsøy kommune¹

Dette innspillet er avgrenset til oppdrett, med utgangspunkt at det i en fiskerikommune som Måsøy foreslås 13 nye områder for oppdrettsanlegg, i tillegg til seks allerede eksisterende anlegg.

Om oppdrett i dokumentet Måsøy kommune Kommuneplanens arealdel 2022-2034:
«Flerbruksområder med akvakultur utgår, dette gir klarere rammer både for akvakultur og fiskeri. Det avsettes 13 nye akvakulturområder (ift. gjeldende plan), 6 akvakulturområder fra gjeldende plan videreføres. Områdene i Myrfjorden og Eiterfjorden avsettes med forutsetning om lukkede anlegg, området i Mafjorden forbeholdes lavtrofiske arter.»

Nedenfor siterer vi fra dokumentet «KU av enkeltområde», pkt. 14 Akvakultur (vedlegg 7 i kommunens presentasjon av plandokumentene). Vi har tatt med utdrag av beskrivelser av områder som oppdrettsnæringa ønsker til nye anlegg, og vurdering og anbefaling i konsekvensutredningen for hvert område. Der vi er uenig, har vi tilføyd vår kommentar (i kursiv).

14.1. Elvevika ved Rypeskjæran Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1429 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har negativ virkning på friluftsliv og lakseplasser samt inngrepsfri natur. Det er fare for genetisk forurensning av villaksstammer ved ev. rømming. Det vurderes likevel at det er overvekt av fordeler for samfunnsinteressene ved næringsutvikling og matproduksjon.

Anbefaling: Avsettes som foreslått.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: Det er én registrering av sårbar art (teist) i nærområdet. Det er også registrert skjellsandforekomster nord og sør for innspillet, innenfor 1 km radius (verdi: viktig og svært viktig). Til innløpet av Repparfjorden, som er nasjonal laksefjord, er det i overkant av 3 mil.

Vår kommentar: *Selv om man beskriver alvorlige konsekvenser, konkluderer man med at området avsettes til oppdrett. Etter vårt syn er det et stort misforhold mellom beskrivelse av negative eller fare*

---

¹ [Høring og offentlig ettersyn av forslaget til kommuneplanens arealdel for Måsøy 2023 - 2035 - Måsøy kommune \(masoy.kommune.no\)](https://www.masoy.kommune.no)

for negative påvirkninger av oppdrettsanlegg, og utreders anbefaling. Vi anbefaler at «fordeler for samfunnsinteressene» utdypes og begrunnes (hvilke samfunnsinteresser, og fordeler for hvem?), og at området ikke avsettes til oppdrett.

14.2. Fartøyvika Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1206 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som manøvrerings-/utvidelsesareal til eksisterende lokalitet med fast konsesjon for oppdrett av matfisk (laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruksområde ligger i et område med sterke fiskeriinteresser og der hensynet til anadrom fisk i Snefjordelva gjør seg gjeldende. En bør derfor være varsom med å øke risiko og belastningen i Snefjorden. Fordelene ved å utvide produksjonsarealet ved lokaliteten vurderes ikke overstige ulemperne for natur- og miljøinteressene. Dersom kun manøvrering av eksisterende anlegg, blir konsekvensene mindre.

Anbefaling: Foreslås ikke avsatt som foreslått, men endret til kombinasjonsformål der akvakultur kun inngår med mulige fortøyninger og ankerpunkt (altså ikke i overflaten).

Vår kommentar: Av hensyn til sterke sfiskeriinteresser og hensynet til anadrom fisk i Snefjordelva anbefales ikke noen former for oppdrettsaktivitet i dette området.

14.3. Petterneset Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur og fiske- og gyteområde Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 2102 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som permanent lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Har per i dag en midlertidig konsesjon til formålet.

Samlet vurdering og anbefaling Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av ulemper for natur og miljøinteressene. Samlet sett bør det ikke gis videre tillatelse til akvakultur her.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått. Settes i stedet av til allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.4. Bakfjorden mot Skjarvelandet Gjeldende planstatus: Fiske- og gyteområde Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 2129 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av negative konsekvenser for miljø og samfunn. Bakfjorden bør ikke belastes med mer akvakultur enn det som allerede er tillatt.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått. Videreføres i stedet som allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.5. Latøyene Gjeldende planstatus: Fiskeområde Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 7746 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av negative konsekvenser for miljø og samfunn. Latøyene bør ikke tilrettelegges for oppdrettsanlegg som foreslått.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått. Videreføres i stedet som allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.6. VA206 Lille Latøya nord Gjeldende planstatus: Fiske Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1162 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av negative konsekvenser for miljø og samfunn.

Latøyene bør ikke tilrettelegges for oppdrettsanlegg som foreslått.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått. Videreføres i stedet som allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.7. Myrfjorden

Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur, akvakultur (enbruk) Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1973 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Forslaget baserer seg på bruk av annen teknologi enn tradisjonelle merder i sjø pga. forholdene i fjorden (terskelfjord).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av negative virkninger for miljø og samfunn, men virkningene reduseres i noen grad dersom anlegg med tilnærmet null utslipp av organisk materiale benyttes. Gjeldende planstatus og graden av næringsaktivitet på land i fjorden bidrar til fordelene av foreslått arealbruk vurderes som større enn ulempene.

Anbefaling: Avsettes som foreslått med vilkår om null utslipp.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: Det er registrert enkeltarter som er rødlista i innspillsområdet. Det er også en mindre arealkonflikt med tareskog, verdi: viktig, i tillegg til at Myrfjorden er kartlagt som gyteområde for lodde. (...) Det er foreslått akvakultur ved Nipen, om lag 950 meter vest for innspillet. Tiltakene samlet sett vurderes ha en middels negativ påvirkning på registrert gytefelt for lodde i området. jf. nml. § 10.

Vår kommentar: Ut fra vurderingene i konsekvensutredningen bør også utreders anbefaling om oppdrett med vilkår om null utslipp revurderes.

14.8. Nipen Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1730 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har negative virkninger på flere av temaene, men konsekvensgraden vurderes ikke større enn at det samlet sett er overvekt av fordeler for samfunnsinteressene ved å tilrettelegge for økt næringsvirksomhet og matproduksjon.

Anbefaling: Avsettes som foreslått

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: Innspillet overlapper helt med gyteområde for lodde og i stor grad naturtypen skjellsand. Krykkje, sterkt truet et også registrert. Det vurderes at det foreligger nok kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet jf. naturmangfoldloven (nml.) § 8. I Myrfjorden, ca 950 meter øst, er det foreslått akvakultur, men med en annen teknologi enn tradisjonell åpen merde på grunn av dybdeforhold. Tiltakene samlet sett vurderes ha en middels negativ påvirkning på registrert gytefelt for lodde jf. nml. § 10.

I tillegg tnevnes følgende i KU: En sjølakseplass (FeFo) blir direkte berørt av innspillet.

4. Marine ressurser og fiskeri Innspillsområde grenser i sør mot et kartlagt område for fiske med passive redskap. Mellom 1-1,5 km. øst for området er det kartlagt områder for fiske med passive redskap, herunder krabbe og torsk. Arealinnspillet overlapper med kartlagt gyteområde for lodde.

(...)

7. Biologisk mangfold over og under vann Området rundt Nipen er et kartlagt gyteområde for Lodde. Hele arealinnspillet overlapper med dette. Krykkje, sterkt truet (EN) registrert innenfor tiltaksområdet. Innspillet overlapper i stor grad med naturtypen «Skjellsand». Verdi: svært viktig. Ligger ved registrert INON-område.

Vår vurdering: Selv om man beskriver alvorlige konsekvenser, konkluderer man med at området avsettes til oppdrett. Etter vårt syn er det et stort misforhold mellom beskrivelse av negative eller fare for negative påvirkninger av oppdrettsanlegg, og utreders anbefaling. Vi anbefaler at «fordeler for

samfunnsinteressene» utdypes og begrunnes (hvilke samfunnsinteresser, og fordeler for hvem?), og at området ikke avsettes til oppdrett.

14.9. Valfjorden Gjeldende planstatus: Fiske Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1397 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har for deler av arealet vesentlige negative konsekvenser for naturverdier og marine ressurser.

Anbefaling: Avsettes ikke. Videreføres som allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.10. Geitingen Gjeldende planstatus: Fiske Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 989 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Hensynet til naturmangfold vektlegges.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått. Videreføres som allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.11. Eiterfjorden Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Forslaget baserer seg på bruk av annen teknologi enn tradisjonelle merder i sjø pga. forholdene i fjorden (terskelfjord).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har overvekt av negative virkninger for miljø og samfunn, men virkningene reduseres i noen grad dersom anlegg med tilnærmet null utslipp av organisk materiale benyttes. Gjeldende planstatus og graden av næringsaktivitet på land i fjorden bidrar til fordelene av foreslått arealbruk vurderes som større enn ulempene.

Anbefaling: Avsettes som foreslått med vilkår om null utslipp.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: I nærområdet til Eiterfjorden er det gjort enkeltobservasjoner av krykkje, sterkt truet (EN), fjellrype, nær truet (NT) og tyvjo (NT). Eiterfjorden er også kartlagt som gyteområde for lodde. Kunnskapsgrunnlaget vurderes være tilstrekkelig jf. nml. § 8. Det aktuelle naturmangfoldet påvirkes ikke av andre tiltak i nærliggende områder. Samlet belastning på økosystemet i området vurderes som middels negativ, jf. nml. § 10.

Vår kommentar: Vi foreslår at oppdrett ikke tillates i dette området. I tillegg til ovennevnte opplysninger i konsekvensutredning, viser vi til beskrivelse av forurensing nevnt i ROS-analyse (risiko- og sårbarhetsanalyse, vedlegg 6 i plandokumenter, fra pkt. 3.5: «Eiterfjorden er en vannforekomst med registrert dårlig kjemisk tilstand (vann-nett.no), og dette påvirker arealavsetninger i sjø i denne vannforekomsten i form av rød risiko. Disse områdene forutsettes vurdert nærmere iht. vannforskriftens regelverk i reguleringsplan.»

14.12. Kullfjorden Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 12 863 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Avsettingen er svært omfangsrik i areal. Dette begrunnes også med hensynet til Kullfjorden som fiskeplass.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått eller reduseres vesentlig i areal jamfør avsettingen til enbruksområde for akvakultur i gjeldende plan lenger inn i fjorden.

Vår kommentar: Vi foreslår at området ikke avsettes til oppdrett, basert på ovennevnte vurdering i konsekvensutredning, og generell kunnskap om forurensing fra oppdrett, som vi kommer tilbake til.

14.13. Elvevika–Notbukta i Ryggefjorden Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur, akvakultur (enbruk), fiske Foreslått planstatus VA213: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA201: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 1161+2778 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som permanent lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Har per i dag en midlertidig konsesjon til formålet. Innenfor VKA201 skal overflaten og øverste del av vannsøyla være forbeholdt ferdsel (farled)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har vesentlige ulemper for miljø- og samfunnsinteresser. Hensynet til samlet virkning av oppdrettsvirksomhet i Ryggefjorden tilsier at det er overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene ved ytterligere oppdrettsvirksomhet.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.14. Sommarset–Måsneset i Ryggefjorden Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur, akvakultur (enbruk), fiske Foreslått planstatus: VA214: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA202: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 453+1488 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Innenfor VKA202 skal overflaten og øverste del av vannsøyla være forbeholdt ferdsel (farled).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk overlapper for en stor del med avsetting til enbruk akvakultur i gjeldende plan, men etter at planen ble vedtatt er det gitt konsesjon til oppdrett ved Kristianneset ca. 1–2 km innover i fjorden (VA104). Hensynet til samlet virkning av oppdrettsvirksomhet i Ryggefjorden tilsier at det er overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene ved ytterligere oppdrettsvirksomhet.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet allmenn flerbruk uten akvakultur.

14.15. Avløysinga Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk), alle arter Areal (daa) 1197 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Nærhet til Ryggefjorden og hensynet til Kobbefjorden som gytefjord vektlegges som ulemper.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.16.Rekvika Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: VA216: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA207: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 615+1126 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks). Innenfor VKA207 skal overflaten og øverste del av vannsøyla være forbeholdt ferdsel (farled)

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Nærhet til Ryggefjorden og hensynet til Kobbefjorden som gytefjord

vektlegges som ulemper.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.17. Mafjorden Gjeldende planstatus: Flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: Akvakultur (enbruk) Areal (daa) 1344 Forslagsstiller Måsøy Næring og Havn Beskrivelse: Området avsettes til akvakultur, men for annet mål enn fisk. Tang og tare, skalldyr og skjell er aktuelle vannlevende dyr og planter.

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk omfatter et stort areal med påregnelige ulemper for flere miljø- og samfunnsinteresser. Enbruk akvakultur ekskluderer ved realisering annen bruk av sjøarealet. Av hensyn til dette bør arealet reduseres eller avsettes til flerbruk med akvakultur. Et relativt sett mindre område vil kunne ha overvekt av fordeler for samfunnsinteressene, samlet sett.

Anbefaling: Foreslått areal reduseres slik at foreslått arealbruk blir mindre omfangsrikt.

Alternativt: Avsettes til flerbruk med akvakultur.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: Tiltaket er foreslått i et funksjonsområde for sjøfugl. Samt at det er en rekke andre sjøfuglarter som er registrert innenfor innspillet. Det vurderes at det foreligger nok kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfold jf. naturmangfoldloven (nml) § 8. Det er i tillegg til foreslått tiltak, foreslått å avsette areal til næring og til havn i Inga (BN206 og VKA 206). Samme funksjonsområde som er nevnt i Mafjorden, strekker seg til Inga. På bakgrunn av dette, vurderes den samlede negative belastningen på økosystemet i tiltaksområdet som middels negativ. jf. nml. § 10. Det vurderes at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet i tiltaksområdet og influensområdene, føre-varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9 nml.

Vår kommentar: Området foreslås avsatt til akvakultur, «men for annet mål enn fisk. Tang og tare, skalldyr og skjell er aktuelle vannlevende dyr og planter.» Kunnskap og informasjon om hva dette dreier seg om, er altfor spinkelt til at det er mulig å ta stilling til forslaget, men man må merke seg at tiltaket ifølge KU vil ha negativ belastning på økosystemet i tiltaksområdet.

14.18. Værbukta Gjeldende planstatus Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus VA: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 478+1648 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Nærhet til Ryggefjorden og hensynet til områdets fiskeriinteresser vektlegges som ulemper. Kystverket har respondert på lokaliteten som problematisk av hensyn til sikkerhet og framkommelighet i farvannet.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.19. Trollfjordneset Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus VA: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 346+516 Forslagsstiller Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Friluftslivsinteresser og hensynet til fiskeri vektlegges som ulemper. Begrunnes

også med hensynet til Kullfjorden som tradisjonell fiskeplass.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.20.VA220 og VKA210 Nonstadneset Gjeldende planstatus Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus VA: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Hensynet til fiskeri, sjøverts ferdsel og villaksstammen i Snefjordelva vektlegges som ulemper. Kystverket har dog respondert at avbøtende tiltak i plassering av anlegg mm. kan være mulig her.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.21.VA221 og VKA211 Bjørnøya Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus: VA: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) 382+1133 Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

(...)

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk vurderes ha overvekt av ulemper for miljø- og samfunnsinteressene. Naturverdiene i området vektlegges som ulemper.

Anbefaling: Avsettes ikke som foreslått, men i stedet flerbruk uten akvakultur.

14.22.VA222 og VKA212 Rypøya Gjeldende planstatus: Fiske, flerbruk med akvakultur Foreslått planstatus VA: Akvakultur (enbruk), alle arter. VKA: Akvakultur (fortøyninger)/ferdsel Areal (daa) Forslagsstiller: Oppdrettsnæringen Beskrivelse: Området er foreslått som ny lokalitet for oppdrett av matfisk (herunder laks).

Samlet vurdering: Foreslått arealbruk har negativ virkning på friluftsliv og inngrepsfri natur. Risiko ved ev. rømming. Det vurderes likevel at det er overvekt av fordeler for samfunnsinteressene ved næringsutvikling og matproduksjon. Vurdering også i lys av foreslått avsetting VA201.

Anbefaling: Avsettes som foreslått.

Vurdering etter naturmangfoldloven (nml.) §§ 8-12: Arealinnspillet ligger i et funksjonsområde med blant annet rødlista sjøfugl. Kunnskapsgrunnlaget vurderes å være tilfredsstillende jf. nml § 8. I tillegg til foreslått tiltak, er det foreslått akvakultur ved Elvevika og Bjørnøya. samt to eksisterende akvakultur-anlegg i Sammelsundet, som grenser til Repparfjorden og to i Kokelv. Dersom man realiserer alle foreslåtte tiltak, vil rømming og lakselus være potensielle trusler mot ovennevnte naturmangfold. Den samlede belastningen på økosystemet og naturmangfoldet i området vurderes som middels negativ, jf. nml. § 10.

Vår kommentar: Selv om man beskriver alvorlige konsekvenser, konkluderer man med at området avsettes til oppdrett. Etter vårt syn er det et stort misforhold mellom beskrivelse av negative eller fare for negative påvirkninger av oppdrettsanlegg, og utreders anbefaling. Vi anbefaler at «fordeler for samfunnsinteressene» utdypes og begrunnes (hvilke samfunnsinteresser, og fordeler for hvem?), og at området ikke avsettes til oppdrett.

Om forurensing og andre konsekvenser av oppdrett – generelt

Naturvernforbundets lokallag Porsangerfjorden har nylig uttalt seg om oppdrett i Nordkapp kommune. Der har vi vist til en rekke uttalelser om oppdrett, blant annet fra Naturvernforbundet

sentralt og fra flere av forbundets lokallag. Vi gjentar noen av argumentene her, og har tatt med noen flere.

Naturvernforbundet sentralt²:

«Oppdrettsindustrien i Norge er gigantisk. For hver ville laks finnes det 1000 oppdrettslaks langs den norske kysten. Truslene fra oppdrettsnæringen er store, både for miljøet i fjordene våre og for villaksen. Oppdrett er en viktig næring langs kysten som gir mange arbeidsplasser. Men vi kan ikke godta en næring som ikke tar tilstrekkelig miljøhensyn.» Videre pekes det på at «næringen har fått bruke alt for store arealer, slipper unna med for mange rømmingshendelser og får lov til å slippe forurensningen sin rett i fjorden. Naturvernforbundet mener at dagens oppdrettsnæring ikke er bærekraftig, og det burde vært handlet for lenge siden. Oppdrettslaksen må snarest mulig inn i lukkede anlegg.»

“Politikere og oppdrettsselskaper ønsker å øke produksjonen av oppdrettsfisk, for den alvorlige belastningen dagens produksjon allerede utgjør på økosystemene langs kysten. Naturvernforbundet finner det totalt uforsvarlig å øke kapasiteten i norske oppdrettsanlegg med åpne merder. Kapasiteten kan kun økes i lukkede anlegg, og bør for øvrig nedjusteres.»

Miljødirektoratet om miljøpåvirkning fra fiskeoppdrett³: «Produksjon av fisk i åpne merder i sjø fører til flere ulike former for miljøpåvirkning:

- Rømming av fisk og spredning av lakselus gir store påvirkninger på vill laksefisk.
- Utslipp av fôrrester, ekskrementer fra fisken, kobber fra impregnerte nøter og andre kjemikalier og fremmedstoffer (inkludert legemidler) påvirker det marine miljøet.
- Støy og arealbeslag kan påvirke sjøfugl.»

Forurensing. På nettstedet Miljostatus.no som gir miljøinformasjon fra offentlige myndigheter i Norge, opplyses det at utslipp av næringssalter (nitrogen og fosfor) fra fiskeoppdrett kommer fra rester av fiskefôr og fiskenes avføring, og at fiskeoppdrett nå er den største kilden til utslipp av næringssalter langs kysten fra Lindesnes til Nordkapp. Man vet ikke med sikkerhet hvor store tilførsler av næringssalter fjordene tåler, og det mangler et godt tallgrunnlag for å fastslå vannkvaliteten i mange fjordområder på Vestlandet og nordover.

Om fiskefôret opplyser Miljøstatus at det kan inneholde flere uønskede stoffer, inkludert enkelte miljøgifter. For at oppdrettsfisken skal være trygg å spise, er det satt grenseverdier for innhold av slike stoffer i både fôret og fisken. Over tid kan likevel uønskede stoffer fra spillfôr og fiskeekskrementer som slippes ut i sjøen akkumulere i bunnsedimenter og i næringskjeden. Kobber til notimpregnering og bruk av legemidler for å bekjempe lakselus og sykdommer påvirker dyre- og plantelivet på sjøbunnen og krepsdyr i nærheten av oppdrettsanleggene. Om «annen type påvirkning» nevnes at fiskeoppdrettsanlegg legger beslag på arealer i sjøen og kan gi forstyrrelser i form av lys og støy fra anlegget og båttrafikk, som kan påvirke sjøfugl i området.

Om «fare for forurensning i noen områder» nevnes blant annet at utslipp av organiske partikler fra oppdrettsanlegg kan i tillegg medføre en risiko for nedslamming og begroing av viktige oppvekstområder for fisk og andre organismer, blant annet korallrev, svampområder, kalkalgeforekomster og ålegressenger. Disse områdene er sårbare enten fordi de tåler mindre, eller

---

² Naturvernforbundet: [Oppdrett - Naturvernforbundet](http://Oppdrett-Naturvernforbundet)

³ Miljødirektoratet: [Akvakultur - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](http://Akvakultur-Miljodirektoratet(miljodirektoratet.no))

bruker lang tid på å komme tilbake.

Når det gjelder kobber, vil vi også vise til ny forskning fra Havforskningsinstituttet, oppsummert med denne overskriften: «Kobber fra fiskeoppdrett har trolig negativ miljøeffekt».⁴ Noe som må kunne benevnes som en svært forsiktig konklusjon.

Når det gjelder forurensing fra oppdrett, vil vi også vise til en strandundersøkelse i Sørfold kommune i 2013 av Akvaplan-niva⁵, som har vært omtalt av Naturvernforbundet i Nordland: «I Storvika er det registrert tykke lag med sediment i forråtnelse og inntrykket er at belastningen har pågått over tid og ikke skyldes en enkel hendelse. Alge- og dyreartene som ble funnet i Storvika var til dels i svært dårlig forfatning, og flere arter kan komme til å forsvinne helt eller reduseres i dekning/individtall i løpet av kort tid.»

Naturvernforbundet i Nordland slår fast at det er bra med ambisjoner og gode miljømål, men praksis er avgjørende, og opplyser også: «Utslippet av organisk materiale fra anlegget tilsvarer utslipp fra nesten 90 000 personer. I Storvika skaper dette en alvorlig forurensing av strandsonen og økosystemet rundt oppdrettsanlegget, noe som har pågått over flere år.» Naturvernforbundet i Nordland anmodet Fylkesmannens Miljøvernavdeling om å iverksette midlertidig stopp i bruk av oppdrettsanlegget inntil kilden/kildene til miljøskadene i strandsonen var kartlagt.⁶

Vi viser også til en opplysning fra Naturvernforbundet i Sør-Varanger: I en fellende dom for miljøkriminalitet i 2015 sa Høyesterett at "oppdrettsnæringen har en særlig forpliktelse til å etterleve regelverket for å beskytte naturinteressene som berøres av næringen." Dommen gir også forvaltningen skarp kritikk: "Myndighetene har de siste tiår tillatt en sterk vekst i oppdrettsnæringen på tross av de miljøproblemer som følger med virksomheten."⁷

Plast. Fôringrørene av plast i løpet av brukstid løser ut betydelige mengder av mikro- og nanoplast. Dette vil også komme ut i sjøvannet og være til skade for maritime organismer i og ved oppdrettsanleggene.⁸

Annen forurensing. Fra flere fjordområder har det vært rapportert om stor nedgang i bestanden av reker, noe som ses i sammenheng med giftige avlusningsmidler. Ved bekjempelse av lakselus benyttes etsende materiale som skader skalldyr, f.eks. rekene. Medisinering gir også skadelig utslipp. Når oppdrettsfisken medisineres via fôret, vil medikamentrester slippe ut av merden og forurense omkringliggende områder.⁹

Laks og annen fisk. Naturvernforbundet sentralt: «På 30 år er mengden laks i norske elver halvert, og mange menneskeskapt trusler gjør at villaksen går en tøff fremtid i møte. Oppdrettslaks som rømmer fra anleggene og lakselus som sprer seg i fjordene er begge store trusler mot villaksen –

---

⁴ Havforskningsinstituttet 2023: [Kobber fra fiskeoppdrett har trolig negativ miljøeffekt | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](#)

⁵ Vøgele, B. 2014. Strandundersøkelse Storvika 2013, Sørfold kommune, Nordland. Akvaplan-niva rapport nr. 6619.01.

⁶ Naturvernforbundet Nordland 2014: [Alvorlig forurensing i Sørfoldfjorden – krav om midlertidig stopp i bruk av oppdrettsanlegget. - Nordland \(naturvernforbundet.no\)](#)
[Miljø og økologisk bærekraft i Sørfoldfjorden - Nordland \(naturvernforbundet.no\)](#)

⁷ Naturvernforbundet Sør-Varanger 2021: [Oppdrett over alle grenser](#)

⁸ Naturvernforbundet sentralt 2017: [Flere hundre tonn mikroplast rett ut i havet - Naturvernforbundet](#)

⁹ Naturvernforbundet Porsangerfjorden: [Høringsuttalelse om planer for vannforvaltning i Midt-Finnmark vannregion](#)

forårsaket av oppdrettsindustrien.»

«Rømt oppdrettslaks finner veien opp i elvene og gyter her sammen med villaksen. Slik forandres den lokale elvebestandens genetiske sammensetning, som er blitt tilpasset gjennom tusenvis av år, på kort tid. Hvert år siden 2001 har Fiskeridirektoratet mottatt rapporter fra oppdrettselskaper om opptil flere hundre tusen rømte laks. I tillegg skjer rømminger som ikke rapporteres.»

«Lakselus utgjør en kjempetrussel mot vill laksefisk. Lusa lever på oppdrettslaksen i fjorden, og sprer seg enkelt ut fra de åpne anleggene, også gjennom rømt oppdrettslaks. Lakselusa setter seg på de små lakseungene som vandrer fra elvene og ut til havet. Den høye tettheten av oppdrettslaks fører dessuten til at lakselusa kan formere seg til unaturlig store mengder. Enorme oppblomstringer av lakselus i norske fjordområder fører til massedød av laksesmolt, sjørøye og sjørørret i fjordene.»

Vi viser også til kronikk fra 2017 av leder av Naturvernforbundet i Finnmark og tidligere leder av forbundets fiskeri- og oppdrettsutvalg: «Anadrom laksefisk er arter som lever både i sjøvann og i ferskvann. Risikoreport norsk fiskeoppdrett 2017 viser at lakselus og rømming fortsatt er de to største miljøutfordringene for havbruksnæringen. Det kommer også frem at det er en klar sammenheng mellom intensivt oppdrett i sjøen og smitte av lakselus på både vill og oppdrettet laksefisk. Anlegg med åpne merder har ingen garantier for at rømminger og lusproblematikk ikke vil oppstå.»

De påpeker at ørret og røye er mest utsatt for lakselus, og beskriver hvorfor.¹⁰ Her nevnes blant annet at det mange steder rapporteres det om at fangstene av både ørret og røye gått ned etter at oppdrett har vært etablert. Sjørørreten er spesielt hardt rammet av lakselus når den oppholder seg i fjordene og på beitevandring. Samtidig må laksesmolten sikres en lusefri vandringsvei ut til havet, men et anlegg med åpne merder kan medføre påslag av lakselus på utvandrende laksesmolt. Det er dokumentert at tidlig påslag av utvandrende laksesmolt gir betydelig dårlige forutsetninger for overlevelse i havet. Hvis en smolt får mer enn fem lus på seg under utvandring vil sjansene for overlevelse svekkes, hvis den får ti lus på seg vil den garantert dø.¹¹

Naturvernforbundet Sør-Varanger har uttalt seg om avlusingsmidler: Tiltakene som brukes for å holde lusebestanden nede er tøffe også for laksen (eks. gift, kjemikalier og varmtvann). Det brukes avlusningsmidler som i utgangspunktet er designet som sprøytemidler i landbruk, eller til annet formål enn direkte bruk i sjøen, og som kan ta knekken på andre organismer fra tare til fisk, og særlig krepsdyr, som for eksempel reker og dyreplankton. Dette tillates i stor skala, til tross for at myndighetene har moderat kunnskap om miljøeffektene. (Havforskningsinstituttet, Risikoreport for norsk fiskeoppdrett 2021).¹²

Naturvernforbundet i Finnmark og Birdlife Norge avdeling Finnmark skriver i en felles høringsuttalelse i anledning at Salmar ASA vil ha et nytt oppdrettsanlegg i Syltefjord at særlig effekten av avlusningsmidler og økt fartøytrafikk i sjøfuglenes fødeområde, samt effekten av lakselus på den allerede svekkede sjørøyebestanden, vekker bekymring. Om sjørøye og lakselus: «Det er entydig i lys av dagens kunnskap at en økning av biomassen av oppdrettslaks, og dermed lakselus, i Syltefjorden i form av en ny konsesjon, utsetter den allerede svært svekkede sjørøyebestanden fra

---

¹⁰ Naturvernforbundet i Finnmark og fiskeri- og forbundets fiskeri- og oppdrettsutvalg 2017: [debatt, oppdrett | Oppdrett i Porsangerfjorden – en trussel mot villfisk \(ifinnmark.no\)](#)

¹¹ Se også iLaks 2023: [Tidligere studier ser ut til å ha underestimert effektene lus har på villaks \(ilaks.no\)](#)

¹² Naturvernforbundet Sør-Varanger 2021: [Oppdrett over alle støvleskaft - Finnmark \(naturvernforbundet.no\)](#)

Syltefjordeleven, og potensielt Syltevikelven, til en uforsvarlig risiko.»¹³

Bekymring for laks og annen anadrom er nevnt. Det er også stor bekymring for hvordan utslipp fra oppdrettsanlegg påvirker kysttorsk, en svært viktig art for kyst- og fjordfiske og som nå er i en sårbar situasjon. Fiskere i kyst- og fjordstrøk med oppdrett rapporterer om at torsken endrer gyteatferd og forlater gyteområder i nærheten av lokalitetene¹⁴, og at seien beiter på fôret under lokalitetene og blir uspiselig. Det har vært rapportert om stor nedgang i bestanden av reker, noe som ses i sammenheng med giftige avlusningsminner. Det er all grunn til å være bekymret også for hvordan oppdrett i Måsøy og tilgrensende områder vil påvirke kongekrabbefisket der det er tillatt, bl.a. i Porsangerfjorden.

NVF sentralt: [Krever strengere miljøvurderinger i oppdrettssaker - Naturvernforbundet](#)

Sjøfugl. NRK 2016: «NINA har gitt ut en rapport som sannsynliggjør at akvakultur påvirker fugler og pattedyr. – Aktiviteten i og rundt et oppdrettsanlegg forstyrrer mye og trolig mere enn vi har trodd tidligere, sier forsker ved NINA, Arne Follestad til NRK Møre og Romsdal. Det er særlig transporten til og fra anleggene som er forstyrrende, sier han. Forskningssjefen ved Norsk institutt for naturforskning, NINA, Svein-Håkon Lorentsen mener at kunnskapsgrunnlaget om eventuelle effekter av oppdrettsanlegg på sjøfugl er svært mangelfull.»¹⁵

NRK 2020: «Fraråder at det blir lakseoppdrett ved viktig område for sjøfugl på Sklinna. Forskere advarer sterkt mot at kommunen sier ja til oppdrettsanlegg ved et av de viktigste områdene for sjøfugl i landet. Næringa mener fuglelivet vil bli lite forstyrret.»¹⁶

Naturvernforbundet Trøndelag 2021: «SISTE! Miljødirektoratet har fattet et endelig avslag på søknaden fra selskapet som nå heter Salmonor. Dette vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

– Risikoen for å påføre sårbar sjøfuglvesentlig skade ved å etablere omsøkte anlegg for matfiskproduksjon i det aktuelle området innebærer at tillatelse etter forurensningsloven ikke bør gis. Det er kunnskapsmangler knyttet til effektene av akvakulturvirksomhet for sjøfugl. Tilgjengelig kunnskap i denne saken tilsier imidlertid at etablering og drift av omsøkt anlegg med tilhørende båttrafikk kan få alvorlige konsekvenser for sjøfugl på Sklinna. De største bekymringene er knyttet til at sjøfugl stenges ute fra viktige områder, og at fugl kan forstyrres i særlig sårbare perioder som under hekking, skriver Miljødirektoratet i avslaget.¹⁷

Om forurensing i Kokelv Revsbotn – nærområde for Måsøy kommune. Naturvernforbundet Porsangerfjorden har tidligere uttalt seg om endring av oppdrettsanlegg i Kokelv med større bruk av fjordarealene som konsekvens. Vi stilte spørsmål om ytterligere spredning av organisk avfall vil påvirke fjorden som helhet, hvordan fjorden som et økologisk system er påvirket pr. nå og påpekte at

---

¹³ Naturvernforbundet i Finnmark og Birdlife Norge avdeling Finnmark 2022: [Nytt oppdrettsanlegg i Syltefjord? Konsekvenser for fugler, fisk og vannkvalitet - Finnmark \(naturvernforbundet.no\)](#)

¹⁴ Se for f.eks. Trond-Einar Karlsen 2016: [Den blå åkeren del 3: Gyteadferd torsk/skrei – Sørøya](#)

¹⁵ NRK 2016: [Sjøfugl og pattedyr forstyrres av oppdrettsanlegg – NRK Møre og Romsdal – Lokale nyheter, TV og radio](#)

¹⁶ NRK 2020: [Fraråder at det blir lakseoppdrett ved viktig område for sjøfugl på Sklinna – NRK Trøndelag](#)

¹⁷ Naturvernforbundet Trøndelag 2021: [Støtter avslag om fiskeoppdrett ved viktig sjøfuglkoloni - Trøndelag \(naturvernforbundet.no\)](#)

det også er relevant å vurdere konsekvenser for den lakseførende elva Russelva.¹⁸ (Som også er viktig for annen anadrom fisk.) I brev av 25.01.2023 fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark til Troms og Finnmark fylkeskommune og med kopi bl.a. til Naturvernforbundet, med overskrift «tillatelse til forurensende virksomhet - lokalitet 32598 Kokelv i Hammerfest kommune», gir Statsforvalteren tillatelse etter forurensningsloven til et sjøbasert anlegg for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret ved lokaliteten Kokelv. Men: «I tillegg til å avgjøre søknaden om utslippstillatelse etter forurensningsloven, skal Statsforvalteren også gi en uttalelse om naturvern-, friluft-, fiske-, og viltinteresser. Denne uttalelsen er sendt i eget brev den 23. januar 2023. i uttalelsen fraråder Statsforvalteren, v/seksjon for fisk og vann, endring av akvakulturlokalitet Kokelv. Av de fem registrerte anadrome vassdragene innenfor en radius på 60 km til lokalitet Kokelv, er tilstanden til laks registrert som svært dårlig og moderat i to av fem elver. Tilstanden til sjøørret er registrert med dårlig tilstand i en av elvene. I tillegg er det en god del ikkevurderte og usikre tilstander for laks i tre av fem elver, og for sjørøye i fire av fem elver.»

Statsforvaltningen nevner også kobberimpregnering nevnes også: «Ved lokalitet Kokelv har det vært benyttet kobberimpregnering på nøtene. NRS Farming AS gjøres oppmerksom på at dersom det som ledd i C-undersøkelsen er kobberprøver som viser en konsentrasjon som overskrider tillatte verdier, skal bedriften kartlegge utbredelsen av kobberforurensningen og hvilken miljørisiko det innebærer. (...) Dersom kobberverdier overskrider tillatte verdier, vil det utløse krav om kartlegging av utbredelse avforurensningen. Vi viser midlertidig at Statsforvalteren fraråder endringer på bakgrunn av naturfaglig uttalelse datert 23. januar 2023, som konkluderer med at endringene ved lokaliteten kan ha negativ påvirkning på sårbare bestander av laksefisk i området.»

Krever strengere miljøvurderinger i oppdrettssaker. Naturvernforbundet sentralt: «Departementet gjorde feil da de i fjor godkjente økt oppdrettsvirksomhet i to kommuner. De har ikke tatt tilstrekkelig miljøhensyn, og bes vurdere kommuneplanene på nytt, sier Sivilombudet. (...) Sivilombudet gir her viktige føringer for å styrke natur og miljøvurderingene, sier Naturvernforbundets marinbiolog Per-Erik Schulze.¹⁹

Samiske og andre lokale interesser

I planprosessen er sjøsamiske fiskeplasser kartlagt i Måsøy. Fra dokumentet Kommuneplanens arealdel 2021-2033: «Gjennom kartleggingen har kommunen fått større kunnskap om hvordan kystområdene har vært brukt av den sjøsamiske befolkningen. Resultatene viser at informasjonen i stor grad er generell og grovmasket. Det har vært dels utfordrende å finne spesifikk kunnskap om steder som skiller seg ut som spesielt viktige. Det enkle svaret er at det «har vært fisket over alt, i alle fjorder. (...) Kartleggingen er en del av medvirkningen tilhørende arbeidet med kommuneplanens arealdel, herunder må kvaliteten på resultatet sees i lys av begrensinger på ressurser og tid. Fra andre kommuner, og forvaltningen generelt, finnes det lite erfaring fra liknende kartlegging, og veien har derfor i noen grad blitt til mens vi har gått. Likevel mener vi kartleggingen har gitt oss en større kompetanse på temaet, og at informasjonen vil gi oss et grundigere beslutningsgrunnlag i arealforvaltningen.»

Vår kommentar: Vi vil berømme Måsøy kommune for å ha påbegynt kartlegging av sjøsamiske

---

¹⁸ Naturvernforbundet Vest-Finnmark 2022: [Høringsuttalelse ang. søknad om endring av oppdrettslokalitet i Kokelv, Hammerfest kommune - Finnmark \(naturvernforbundet.no\)](https://naturvernforbundet.no/nyheter/2022/01/25/horingsuttalelse-ang-soknad-om-endring-av-oppdrettslokalitet-i-kokelv-hammerfest-kommune-finnmark)

¹⁹ Naturvernforbundet sentralt 2022: [Krever strengere miljøvurderinger i oppdrettssaker - Naturvernforbundet](https://naturvernforbundet.no/nyheter/2022/01/25/krever-strengere-miljovurderinger-i-oppdrettssaker-naturvernforbundet)

fiskeplasser. Vi vil også vise til rettighetsaspektet ved bruk av arealer i sjøsamiske områder som er oppsummert av næringsorganisasjonen Bivdu. Organisasjonen har som målsetting er å ivareta interessene til alle som bor i sjøsamiske områder, når det gjelder sin rett til høsting og bruk av marine ressurser (også laks) i sine nærområder.²⁰

Til opplysningen om at «det har vært dels utfordrende å finne spesifikk kunnskap om steder som skiller seg ut som spesielt viktige. Det enkle svaret er at det «har vært fisket over alt, i alle fjorder». Vår erfaring fra andre steder er at de fleste ikke ønsker å oppgi noen steder/sjøarealer som spesielt viktige. De ser en fare i at det kan oppfattes som en aksept for at alle andre områder er tilgjengelige for oppdrettnæringa, og man understreker at for eksempel hele fjorden er i bruk på ulike måter (yrkesfiske, matauk, rekreasjon).

Vurdering av samlet belastning – jf. økosystembasert forvaltning

Vi viser til uttalelser som framgår av plandokumentene:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark, 10.02.21 til Måsøy kommune: «*Marine naturtyper og akvakulturanlegg /Arealer for akvakultur* Havforskningsinstituttet har påvist at akvakulturvirksomhet kan ha svært negative konsekvenser på enkelte undersjøiske naturtyper og arter. Måsøy kommune bør innlede en dialog med nabokommuner for å avklare omfang og lokalisering av akvakultur også over kommunegrenser.» ...

Troms og Finnmark fylkeskommune, 10.02.21 til Måsøy kommune: Når det kommer til planlagte områder for akvakultur må disse ses i et regionalt perspektiv, jr. veileder for planlegging i sjø. Avsetting av akvakulturområder bør samordnes og koordineres interkommunalt. Det kommer ikke frem av planprogrammet hvordan dette tenkes utført, og vi kan heller ikke se at det er gjort vurderinger om sjøområdene bør avklares i en egen prosess/kystsoneplan.»

Sametinget, 22.12.20 til Måsøy kommune: «Vi ber at kommunen i konsekvensutredningen ser på hvordan arealene som avsettes til akvakultur samlet sett påvirker muligheten til å utøve kystnære fjordfiske i Måsøy kommune. Vi ber at disse vurderinger gjøres i tett samarbeid med berørte fiskere. Vi gjør kommunen oppmerksom på at i kystområder kan også fiske for matauke og til husholdsbruk medregnes som viktig naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.»

For å unngå en bit for bit-politikk og forvaltning av sjøarealer, er det svært viktig å vurdere de aktuelle områdene som sammenhengende økosystemer, og også vurdere samlet belastning for fiske og annen bruk av områdene i sammenheng. Vi ser at det er gjort for noen områder i KU, som for eksempel om Elvevika ved Rypeskjæran: «I tillegg til foreslått tiltak, er det foreslått akvakultur ved Store Rypøya, og Bjørnøya, henholdsvis 1,3 og 3,7 km unna. Alle innspillene ligger i tilnærmet lik avstand til Repparfjorden, som er en nasjonal laksefjord. Samt at det er 2 eksisterende akvakulturanlegg i Sammelsundet, som grenser til Repparfjorden. og 2 i Kokelv. Dersom man realiserer alle foreslåtte tiltak, vil rømming og lakselus være potensielle trusler mot ovennevnte naturmangfold.»

Vi anbefaler at denne tilnærminga strykes i videre planarbeid.

Kunnskapsgrunnlag og medvirkning

---

²⁰ Bivdu: [Rettigheter – Bivdu](#)

Som kjent er det i norsk lov bestemt at også erfaringsbasert kunnskap skal vektlegges, i tillegg til vitenskapelig kunnskap (paragraf 8 i naturmangfoldloven). Kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet, skal vektlegges.

i KU for Måsøy har man denne standardbeskrivelsen: «Det vurderes at det foreligger nok kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet jf. naturmangfoldloven (nml.) § 8.» Det er ønskelig at man i videre planarbeid gjør rede for hvor dan dette er gjort. Fiskeres og andre brukere av områdene sin kunnskap må inkluderes, og deres rett til å bli hørt må ivaretas.

Når det gjelder medvirkning, viser vi til utdrag fra Sametingets innspill tidligere i planprosessen: «Sametinget ser medvirkning fra samiske interesser som viktig og verdifullt i planarbeid. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller silda, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Medvirkning og samarbeid fra slike institusjoner vil derfor kunne være nyttig. Sametinget anmoder kommunen om å få fram tradisjonell samisk kunnskap gjennom planprosessen og å tillegge denne kunnskapen like stor vekt som den forskningsbaserte kunnskapen i det videre arbeidet.»

Konklusjon

Vi slutter oss til vurderinger fra Naturvernforbundet sentralt: «Politikere og oppdrettselskaper ønsker å øke produksjonen av oppdrettsfisk, til tross for den alvorlige belastningen dagens produksjon allerede utgjør på økosystemene langs kysten. Naturvernforbundet finner det totalt uforsvarlig å øke kapasiteten i norske oppdrettsanlegg med åpne merder. Kapasiteten kan kun økes i lukkede anlegg, og bør for øvrig nedjusteres.»

«Mange lokalpolitikere ønsker å regulere og sette krav til oppdrettsnæringen i sin kommune, men blir dessverre overkjørt av nasjonale politikere og byråkrater som ønsker vekst i en næring som allerede har for store miljøutfordringer.»

Videre vil vi vise til at kommunen har rett til å kreve utslippsfrie oppdrettsanlegg, og som vi skrev i en aviskronikk i 2020: «Stortinget bør hjelpe næringen til å nå sine mål om null utslipp ved å vedta et fremtidig forbud mot åpne anlegg der all forurensning går rett i fjorden. Og vi utfordrer miljøbevisste kommunepolitikere til å vedta egne miljøkrav til oppdrett i deres egne fjorder. Dere har rettslig grunnlag til det.»²¹

Oppdrettsanlegg i de aktuelle områdene vil ha store negative miljøkonsekvenser, og også negative konsekvenser for fiske og andre næringer (også reiseliv), gyteplasser og oppvekstområder, sjøfugler, matauk- og fritidsfiske, friluftsliv, trivsel, livskvalitet og bolyst og samiske interesser. Dessuten er argumentet om arbeidsplasser i oppdrettsnæringen svekket, i og med at det nå er stor mangel på arbeidskraft i de fleste bransjer.

Av den grunn oppsummerer vi slik:

---

²¹ Naturvernforbundet 2020: [Kommunen har rett til å kreve utslippsfrie oppdrettsanlegg - Nationen](#)

1 Det bør ikke åpnes for mer oppdrett i forurensende oppdrettsanlegg i Måsøy kommune, og allerede eksisterende anlegg bør ikke utvides.

2 Det bør stilles strengere miljøkrav til allerede eksisterende anlegg. Utslippsfrie anlegg er mulig og kommunen har rettslig grunnlag til å kreve det.

3 Konsekvenser av forurensing fra oppdrettsanlegget for fjorden som et økosystem og for fiskeriaktivitet i fjorden må utredes, og erfaringsbasert kunnskap må inkluderes.

4 Før var-prinsippet (jf. naturmangfoldlovens paragraf 9) må tas hensyn til, blant annet når det gjelder sjøfugl og tilførsler av næringssalter og annen forurensing (hvor mye tåler fjordene?) Også vannforskriftens bestemmelser er høyst relevant i den sammenheng.²²

5 Lokalbefolkningens interesser, både innen andre næringer og med hensyn til friluftsliv, trivsel og livskvalitet knyttet til bruk av elver og marine arealer og strender/fjærer må tillegges stor vekt.

Med hilsen

Leif Wasskog

Leder Naturvernforbundet Finnmark

---

²² Vannforskriften er den norske gjennomføringen av EUs rammedirektiv for vann, som Norge har sluttet seg til gjennom EØS-avtalen.